

Aktualności MSSF

Wyjaśnienie działań IASB*

MSSF 7 - dodatek • marzec 2007 r.

MSSF 7 - potencjalny wpływ ryzyka rynkowego

Potencjalny wpływ ryzyk rynkowych jest jednym z ważniejszych problemów, na jakie muszą przygotować się spółki w związku z MSSF 7 „Instrumenty finansowe: Informacje do ujawnienia”. W niniejszym dodatku zilustrujemy, w jaki sposób można obliczyć te ryzyka.

Analiza wrażliwości przedstawiona w niniejszym dodatku ilustruje potencjalny wpływ „realnie możliwych” zmian rynkowych na rachunek zysków i strat oraz kapitał własny. Wpływ ten może być związany z instrumentami finansowymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu, w wartości godziwej przez wynik finansowy (ang. fair value through profit and loss - FVPL) lub w wartości godziwej ze zmianami wartości ujmowanymi w kapitale własnym. MSSF 7 nie narzuca formatu prezentacji tych informacji.

Poniższa analiza przypadku:

- proponuje sposób, w jaki jednostka może obliczyć kwoty, jakie mają być ujawniane w analizie wrażliwości;
- ilustruje w jaki sposób analiza może być ujawniona w sprawozdaniu finansowym jednostki; oraz
- podaje ilustrację sposobu obliczenia i prezentacji analizy wrażliwości dotyczącej ekspozycji walutowej.

MSSF 7 ma zastosowanie do wszystkich jednostek, nie tylko do instytucji finansowych. Z tego względu zdecydowaliśmy się na zilustrowanie powyższego przy pomocy analiz przypadku dla:

- przedsiębiorstwa produkcyjnego oraz
- międzynarodowej grupy posiadającej różne waluty funkcjonalne.

Analiza wrażliwości - przedsiębiorstwo produkcyjne

Analiza przypadku

Jednostka A jest przedsiębiorstwem produkcyjnym. Jej walutą funkcjonalną i walutą prezentacji jest „Waluta” (W). Jej instrumenty finansowe obejmują środki pieniężne, należności, zobowiązania z tytułu dostaw i usług, notowane na giełdzie kapitałowe papiery wartościowe i kredyty. Notowane na giełdzie kapitałowe papiery wartościowe obejmują zarówno portfel papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jak i dostępnych do sprzedaży (ang. available for sale - AFS).

Jednostka A zawiera też kontrakty na instrumenty pochodne (swapy stóp procentowych i kontrakty walutowe) w ramach zarządzania ryzykiem finansowym. Jej kredyty wyrażone są w W oraz w USD; oprocentowane są według stóp zmiennych. Na podstawie historycznych zmian wartości oraz niestabilności tych zmiennych rynkowych, a także na podstawie wiedzy i doświadczenia kierownictwa w zakresie rynków finansowych, Jednostka A ocenia, że następujące zmiany są „realnie możliwe” w okresie 12 miesięcy. Przedstawione zmiany są jedynie przykładowe; kierownictwo będzie musiało zastanowić się, które zmiany można uznać za „realnie możliwe” na podstawie historii zmian, oczekiwać co do przyszłości oraz prognoz ekonomicznych. Założenia przyjęte w tym celu powinny być spójne z założeniami stosowanymi przez kierownictwo dla potrzeb wewnętrznych przy tworzeniu budżetów i planów oraz opracowywaniu strategii zarządzania ryzykiem finansowym.

- Proporcjonalna zmiana kursów wymiany walut o -11% (deprecjacja W) oraz +11% (aprecjacja W) w stosunku do USD, z kursu spot USD do W w wysokości 0,787.
- Równoległe przesunięcie o +10pb/-10pb rynkowych stóp procentowych w W ze stopy 3,85% na koniec roku oraz +60bp/-60pb rynkowych stóp procentowych w USD ze stopy 5,37% na koniec roku.
- Proporcjonalne zmiany innego ryzyka cenowego kapitałowych papierów wartościowych notowanych w indeksie DAX oraz Dow Jones o 5%.

W przypadku wystąpienia tych zmian wpływ na skonsolidowany wynik finansowy po opodatkowaniu oraz kapitał własny po opodatkowaniu dla każdej kategorii instrumentów finansowych utrzymywanych na dzień bilansowy wykazano poniżej. Wszystkie kwoty wyrażono w tys. W.

	Wartość bilansowa	Ryzyko stóp procentowych (SP)				Ryzyko walutowe				Inne ryzyko cenowe			
		+10 pb SP W + 60 pb SP USD		- 10 pb SP W -60 pb SP USD		+11%		-11%		+5%		-5%	
		Zysk	Inne zmiany w kapitale własnym	Zysk	Inne zmiany w kapitale własnym	Zysk	Inne zmiany w kapitale własnym	Zysk	Inne zmiany w kapitale własnym	Zysk	Inne zmiany w kapitale własnym	Zysk	Inne zmiany w kapitale własnym
Aktywa finansowe													
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (1)	4,135	9	-	(9)	-	(116)	-	116	-	-	-	-	-
Należności (2)	610	-	-	-	-	(17)	-	17	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa wg FVPL (3)	1,300	-	-	-	-	-	-	-	-	65	-	(65)	-
Inwestycje AFS (4)	1,800	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90	-	(90)
Instrumenty pochodne wg FVPL (5) (kontrakty walutowe)	28	-	-	-	-	47	-	(47)	-	-	-	-	-
Instrumenty pochodne - wyznaczone (6) jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych (swapy stóp procentowych)	8	9	40	(9)	(40)	-	-	-	-	-	-	-	-
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem		18	40	(18)	(40)	(86)	-	86	-	65	90	(65)	(90)
Podatek (30%)		(6)	(12)	6	12	26	-	(26)	-	(20)	(27)	20	27
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu		12	28	(12)	(28)	(60)	-	60	-	45	63	(45)	(63)
Zobowiązania finansowe Instrumenty pochodne - wyznaczone jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych (kontrakty walutowe) (7)	(49)	-	-	-	-	-	(78)	-	78	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (8)	(650)	-	-	-	-	28	-	(28)	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki (9)	(11,935)	(21)	-	21	-	195	-	(195)	-	-	-	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe p przed opodatkowaniem		(21)	-	21	-	223	-	(223)	-	-	-	-	-
Podatek (30%)		6	-	(6)	-	(67)	23	67	(23)	-	-	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu		(15)	-	15	-	156	(55)	(156)	55	-	-	-	-
Razem zwiększenie / (zmniejszenie)		(3)	28	3	(28)	96	(55)	(96)	55	45	63	(45)	(63)

Założenia związane z powyższą tabelą i obliczeniami

- a) Liczby w nawiasach oznaczają stronę Winien, a więc straty w rachunku zysków i strat i zmniejszenia w kapitale własnym.
b) Procentowe obliczenia poniżej zostały zaokrąglone do trzech miejsc po przecinku.

- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują lokaty a vista, oprocentowane stopą zmienną oraz środki pieniężne wyrażone w USD o wartości 1.050 tys. W (wartość w USD na koniec roku = $[1.050 \text{ tys. W} \times 0,787] = 1.333 \text{ tys. USD}$).
Wrażliwość na zmianę o +/- 10pb rynkowych stóp procentowych w W: $+/- [3.085 \text{ tys. W} \times 10\text{pb}/100/100] = 3 \text{ tys. W} / (3 \text{ tys.}) \text{ W}$.
Wrażliwość na zmianę o +/- 60pb rynkowych stóp procentowych w USD: $[1.050 \text{ tys. W} \times 60\text{pb}/100/100] = 6 \text{ tys. W} / (6 \text{ tys.}) \text{ W}$.
Wrażliwość na zmianę o +11% kursu wymiany USD do W: $[(1.333 \text{ tys. USD} \times 0,874) - 1.050 \text{ tys. W}] = (115 \text{ tys.}) \text{ W}$.
Podobnie dla -11% zmiany kursu wymiany USD do W: $[(1.333 \text{ tys. USD} \times 0,7001) - 1.050 \text{ tys. W}] = 115 \text{ tys. W}^*$.
- Należności obejmują 150 tys. W należności wyrażonych w USD (wartość w USD na koniec roku = $[150 \text{ tys. W} \times 0,787 = 190 \text{ tys. USD}]$).
Wrażliwość na zmianę o +11% kursu wymiany USD do W: $[190 \text{ tys. USD} \times 0,874] - 150 \text{ tys. W} = (17 \text{ tys.}) \text{ W}$. Podobnie dla -11% zmiany kursu wymiany: $[(190 \text{ tys. USD} \times 0,700) - 150 \text{ tys. W}] = 17 \text{ tys. W}$.
- Pozostałe aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy to instrumenty kapitałowe notowane w indeksie DAX i Dow Jones.
Wrażliwość na +/-5% zmianę indeksu cenowego DAX: $+/- [750 \text{ tys. W} \times 5\%] = 38 \text{ tys. W} / (38 \text{ tys.}) \text{ W}$.
Wrażliwość na +/-5% zmianę indeksu cenowego Dow Jones: $+/- [550 \text{ tys. W} \times 5\%] = 27 \text{ tys. W} / (27 \text{ tys.}) \text{ W}$.
- Inwestycje dostępne do sprzedaży to instrumenty kapitałowe notowane w indeksie DAX i wyrażone w W. Wrażliwość na +/- 5% zmianę indeksu cenowego DAX: $+/- [1.800 \text{ tys. W} \times 5\%] = 90 \text{ tys. W} / (90 \text{ tys.}) \text{ W}$.
- Instrumenty pochodne wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy to kontrakty walutowe stosowane dla potrzeb zabezpieczeń gospodarczych prognozowanych przychodów ze sprzedaży wyrażonych w USD. Wartość nominalna wynosi 609 tys. USD. +/-11% zmiana kursów wymiany USD do W ma wpływ w wysokości 47 tys. W / (47tys.) W, w oparciu o model wyceny instrumentów pochodnych przy teoretycznych kursach terminowych. Spadek ceny instrumentu kapitałowego w powyższym przypadku nie spowodował utraty wartości. Jeżeli tak by się stało, część zmiany spowodowanej przez spadek przeszłaby przez rachunek zysków i strat.
- Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych to swapy stóp procentowych stosowane

jako zabezpieczenia przyszłych kosztów z tytułu odsetek od kredytów oprocentowanych według zmiennej stopy procentowej wyrażonych w W. Na podstawie wyników stosowania modelu wyceny instrumentów pochodnych, który wykorzystuje stopy procentowe terminowe i spot oraz analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, równoległe przesunięcie bazowych stóp procentowych o +/- 10 pb wywiera wpływ na wycenę instrumentów pochodnych na poziomie 49 tys. W / (49 tys.) W, z czego 9 tys. W / (9tys.) W przeszłoby przez rachunek zysków i strat, gdzie zniwelowałoby równą i przeciwną zmianę kosztów z tytułu odsetek od zabezpieczanych kredytów.

- Instrumenty pochodne wyznaczone jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych to kontrakty walutowe stosowane jako zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym USD do W, jakie powstanie w wyniku prognozowanych zakupów wyrażonych w USD. Wartość nominalna wynosi 1.016 tys. USD. Na podstawie wyników stosowania modelu wyceny instrumentów pochodnych +/-11% przesunięcie kursu wymiany USD do W wywiera wpływ na poziomie (78 tys.) W / 78 tys. W na wycenę instrumentów pochodnych. Nie występuje wrażliwość na zysk lub stratę, ponieważ zabezpieczenia te są skuteczne w 100%.
- Zobowiązania z tytułu dostaw i usług obejmują zobowiązania wyrażone w USD w wysokości 250 tys. W (saldo w USD na koniec roku = $[250 \text{ tys. W} \times 0,787] = 317 \text{ tys. USD}$).
Wrażliwość na zmianę o +11% kursu wymiany USD do W: $[(317 \text{ tys. USD} \times 0,874) - 250 \text{ tys. W}] = 28 \text{ tys. W}$. Podobnie dla -11% zmiany kursu wymiany: $[(317 \text{ tys. USD} \times 0,700) - 250 \text{ tys. W}] = (28 \text{ tys.}) \text{ W}$.
- Kredyty obejmują kredyt oprocentowany według zmiennej stopy procentowej wyrażony w W, w wysokości 10.165 tys. W oraz kredyt oprocentowany według zmiennej stopy procentowej wyrażony w USD w wysokości 1.770 tys. W (saldo w USD = $[1.770 \text{ tys. W} \times 0,787] = 2.248 \text{ tys. USD}$).
Wrażliwość na zmianę o +/- 10pb rynkowych stóp procentowych w W: $[10.165 \text{ tys. W} \times 10\text{pb}/100/100] = (10 \text{ tys.}) \text{ W} / 10 \text{ tys. W}$.
Wrażliwość na zmianę o +/- 60pb rynkowych stóp procentowych w USD: $[1.770 \text{ tys. W} \times 60\text{pb}/100/100] = (11 \text{ tys.}) \text{ W} / 11 \text{ tys. W}$.
Wrażliwość na zmianę o +11% kursu wymiany USD do W: $[(2.248 \text{ tys. USD} \times 0,874) - 1.770 \text{ tys. W}] = 195 \text{ tys. W}$. Podobnie dla -11% zmiany kursu wymiany: $[(2.248 \text{ tys. USD} \times 0,700) - 1.770 \text{ tys. W}] = (195 \text{ tys.}) \text{ W}$

Uwaga: Z uwagi na to, że Jednostka A zabezpieczyła swoją ekspozycję kredytową wyrażoną w W o zmiennym oprocentowaniu przy pomocy swapów stóp procentowych, (zwiększenie) / zmniejszenie spłat kredytu wyrażonego w W o zmiennym oprocentowaniu w wysokości (10 tys.) W / 10 tys. W równoważy zmiany wartości swapów stóp procentowych wyznaczonych jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych w wysokości 9 tys. W / (9tys.) W, zgodnie z punktem 6.

* Wrażliwość na zmiany kursów wymiany walut w powyższym przykładzie została obliczona metodą symetryczną. Metoda symetryczna zakłada, że wzrost lub spadek zmian kursów wymiany zamknie się jednakową kwotą. Metoda ta zakłada, że dana waluta jest stosowana jako stabilny denominator. To samo obliczenie można wykonać metodą asymetryczną. Obie metody są odpowiednie, o ile jednostka dokładnie wykaże, w jaki sposób dokonano obliczenia. W powyższym przykładzie, jeżeli wrażliwość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na ekspozycję walutową zostanie obliczona metodą asymetryczną, otrzymane kwoty będą następujące:

- Kurs wymiany zostanie przedstawiony jako kurs spot 1,27 W do USD.
- Wrażliwość na zmianę o -11% kursu wymiany W do USD: $[(1.333 \text{ tys. USD} / 1,41) - 1.050 \text{ tys. W}] = (104 \text{ tys.}) \text{ W}$. Podobnie dla +11% zmiany kursu wymiany: $[(1.333 \text{ tys. USD} / 1,13) - 1.050 \text{ tys. W}] = 130 \text{ tys. W}$.

Przykładowe informacje do ujawnienia w sprawozdaniu finansowym

Kwoty przedstawione w powyższej analizie przypadku można ujawnić w sprawozdaniu finansowym w sposób następujący:

Ryzyko zmiany stopy procentowej

Na dzień 31 grudnia 2006 r. zysk netto za rok byłby o 3 tys. W (2005 r.: 15 tys. W) niższy/wyższy, gdyby rynkowe stopy procentowe w W były o 10 punktów bazowych wyższe/niższe, a rynkowe stopy procentowe w USD o 60 punktów bazowych wyższe/niższe, przy wszystkich pozostałych zmiennych na stałym poziomie. Byłoby to głównie rezultatem wyższych/niższych kosztów z tytułu odsetek od kredytów wyrażonych w USD o zmiennym oprocentowaniu, zrównoważonych wyższymi/niższymi przychodami z tytułu odsetek od środków pieniężnych i równoważników środków pieniężnych o zmiennym oprocentowaniu. Zysk jest mniej wrażliwy na zmiany kursów wymiany USD do W w 2006 roku niż w 2005 z powodu niższego salda kredytów wyrażonych w USD w roku 2006.

Pozostałe składniki kapitału własnego byłyby o 28 tys. W (w 2005 r.: 26 tys. W) wyższe/niższe w rezultacie wzrostu/spadku wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych z tytułu kredytów o zmiennym oprocentowaniu.

Ryzyko walutowe

Na dzień 31 grudnia 2006 r. zysk netto za rok byłby o 96 tys. W (w 2005 r.: 72 tys. W) wyższy, gdyby W wzmocnił się o 11% w stosunku do USD przy wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie. Byłoby to głównie rezultatem dodatnich różnic kursowych z przeliczenia kredytów i zobowiązań z tytułu dostaw i usług wyrażonych w USD, zrównoważonych ujemnymi różnicami kursowymi z przeliczenia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wyrażonych w USD. Pozostałe składniki kapitału własnego byłyby o 56 tys. W (w 2005 r.: 52 tys. W) niższe w rezultacie spadku wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych z tytułu kredytów wyrażonych w USD.

Zysk netto za rok byłby o 96 tys. W (w 2005 r.: 110 tys. W) niższy, gdyby W osłabił się o 11% w stosunku do USD przy wszystkich innych zmiennych na niezmiennym poziomie. Pozostałe składniki kapitału własnego byłyby wyższe o 56 tys. W (w 2005 r.: 72 tys. W).

Ryzyko cenowe

Poniższa tabela przedstawia wpływ zwyżek/spadków dwóch indeksów giełdowych na zysk netto jednostki za rok oraz na inne składniki kapitału własnego. Analiza opiera się na założeniu, że indeksy giełdowe wzrosły/spadły o 5%, zaś pozostałe zmienne nie uległy zmianie, zaś wszystkie instrumenty kapitałowe jednostki podlegały zmianom zgodnie z historyczną korelacją z indeksem.

Indeks	Wpływ na zysk netto w tys. W		Wpływ na inne składniki kapitału własnego w tys. W	
	2006	2005	2006	2005
DAX	27	21	63	54
Dow Jones	19	19	-	-

Analiza wrażliwości - międzynarodowa grupa posiadająca różne waluty funkcjonalne

Poniższy przykład ilustruje jeden ze sposobów obliczenia i prezentacji analizy wrażliwości związanej z ekspozycją walutową

w międzynarodowej grupie kapitałowej posiadającej różne waluty funkcjonalne.

Pokazuje on wyłącznie wpływ ryzyka walutowego na skonsolidowany rachunek zysków i strat grupy kapitałowej. Jednostki w tym przykładzie nie stosują rachunkowości zabezpieczeń i nie utrzymują aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Pozycje te tworzyłyby dodatkową ekspozycję walutową oraz miałyby wpływ na kapitał własny grupy, który również musiałby ulec modyfikacjom.

Ekspozycja związana z przeliczeniem sprawozdań finansowych jednostek zależnych na walutę prezentacji nie musi być ujmowana w analizie wrażliwości.

Grupa kapitałowa składa się z jednostki dominującej i dwóch jednostek zależnych. Jednostka dominująca ma siedzibę w strefie euro i jej walutą funkcjonalną jest euro (€). Ma jednostkę zależną w Wielkiej Brytanii, w której walutą funkcjonalną jest funt brytyjski (£) i w Ameryce Północnej, w której walutą funkcjonalną jest dolar amerykański (\$). Walutą prezentacji grupy jest euro (€).

Te trzy waluty są również głównymi walutami, w których jednostki grupy posiadają ekspozycje. Każda jednostka posiada pozycje pieniężne w tych trzech walutach.

Poniższa analiza nie przedstawia pozycji pieniężnych, które są wyrażone w walucie funkcjonalnej jednostki, ponieważ nie stanowią one ekspozycji walutowej.

Kursy zamknięcia na dzień bilansu są następujące:

1 €/£	0,67
1 €/\$	1,32
1 £/€	1,97

Pierwszym krokiem jest przedstawienie wszystkich pozycji pieniężnych w każdej jednostce, które są narażone na zmiany kursów wymiany walut.

Jednostka dominująca (waluta funkcjonalna - €)

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej jest euro. Wszelkie aktywa lub zobowiązania pieniężne, które są wyrażone w walucie innej niż euro, będą tworzyły ekspozycję walutową.

Aktywa i zobowiązania pieniężne w jednostce dominującej w podziale na waluty

Ekspozycje w walutach obcych

Na dzień 31/12/2006	£	\$	€
Środki pieniężne i ekwiwalenty			
środków pieniężnych	200	300	0
Należności	350	400	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-220	-130	0
Kredyty i pożyczki	-150	0	0
Razem pozycje w walucie	180	570	0

(włącznie z ekspozycjami w walucie obcej w transakcjach wewnątrzgrupowych)

Pozycje wyrażone w euro nie tworzą ekspozycji walutowej, ponieważ jest to waluta funkcjonalna spółki. Kolumna ta jest zerowa. Następnie pozostałe kwoty przelicza się na euro według kursu zamknięcia na dzień bilansowy. Są to kwoty, które będą narażone na zmiany kursów wymiany walut.

Aktywa/zobowiązania pieniężne z powyższej tabeli przeliczone na euro

Ekspozycje w walutach obcych	€/£	€/§	€
Na dzień 31/12/2006			
Środki pieniężne i ekwiwalenty			
środków pieniężnych	298,51	227,27	0,00
Należności	522,39	303,03	0,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-328,36	-98,48	0,00
Kredyty i pożyczki	-223,88	0,00	0,00
Razem waluta funkcjonalna	268,66	431,82	0,00

Kolumny w poniższej tabeli zostały uporządkowane w taki sposób, aby odpowiadały kwotom sumarycznym w sprawozdaniu grupy kapitałowej. Do zestawienia wyrażonego w walucie prezentacji grupy kapitałowej (euro) przeniesiono tylko ekspozycję z pozycji pieniężnej netto.

<i>Waluta prezentacji grupy kapitałowej</i>	€/§	€/£	£/§
Na dzień 31/12/2006			
Kwota łączna wyrażona w walucie prezentacji	431,82	268,66	0,00

Ten sam proces jest realizowany dla jednostek zależnych z Wielkiej Brytanii i Ameryki Północnej.

Jednostka zależna z Wielkiej Brytanii (waluta funkcjonalna - £)

Walutą funkcjonalną jednostki zależnej z Wielkiej Brytanii jest funt brytyjski, a więc jest ona narażona na ryzyko związane z euro i dolarem amerykańskim. Poniżej przedstawiono analizę ekspozycji pomiędzy €/£ i £/§.

Aktywa i zobowiązania pieniężne w jednostce zależnej z Wielkiej Brytanii w podziale na waluty

Ekspozycje w walutach obcych	£	§	€
Na dzień 31/12/2006			
Środki pieniężne i ekwiwalenty			
środków pieniężnych	0	120	120
Należności	0	80	200
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0	-150	-350
Kredyty i pożyczki	0	0	-400
Razem pozycje w walucie	0	50	-430

(włącznie z ekspozycjami w walucie obcej w transakcjach wewnątrzgrupowych)

Pozycje wyrażone w funtach brytyjskich nie tworzą ekspozycji walutowej, ponieważ jest to waluta funkcjonalna spółki. Kolumna ta jest zerowa. Pozostałe kwoty przelicza się na funty. Są to kwoty, które będą narażone na zmiany kursów wymiany walut.

Aktywa/zobowiązania pieniężne z powyższej tabeli przeliczone na funty brytyjskie

Ekspozycje w walutach obcych	£	£/§	€/£
Na dzień 31/12/2006			
Środki pieniężne i ekwiwalenty			
środków pieniężnych	0,00	60,91	80,40
Należności	0,00	40,61	134,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	0,00	-76,14	-234,50
Kredyty i pożyczki	0,00	0,00	-268,00
Razem waluta funkcjonalna	0,00	25,38	-288,10

W walucie funkcjonalnej jednostki zależnej z Wielkiej Brytanii (funt brytyjski)

Na dzień 31/12/2006	€/§	€/£	£/§
Kwota łączna wyrażona w walucie funkcjonalnej	0,00	288,10	25,38
Kwota łączna wyrażona w walucie prezentacji	0,00	430,00	37,88

Kolumny w powyższej tabeli zostały uporządkowane w taki sposób, aby odpowiadały kwotom sumarycznym w sprawozdaniu grupy kapitałowej. Ekspozycja €/£ została odwrócona z -288,10 na +288,10, tak że zestawienie grupy kapitałowej zawiera porównywalne wyniki dla wszystkich jednostek (np. deprecjacja £ w stosunku do € zawsze daje dodatnie różnice kursowe od aktywów wyrażonych w £ oraz ujemne różnice kursowe od zobowiązań wyrażonych w £).

Na ostatnim etapie ekspozycja zostaje przeliczona z waluty funkcjonalnej (£) na walutę prezentacji (€) według kursu zamknięcia. Ostatnia linia zostaje przeniesiona do zestawienia grupy.

Jednostka zależna z Ameryki Północnej (waluta funkcjonalna - §)

Walutą funkcjonalną jednostki zależnej z Ameryki Północnej jest \$. Jest ona narażona na ryzyko walutowe w euro i funcie brytyjskim. Poniżej przedstawiono analizę ekspozycji pomiędzy €/§ i £/§.

Aktywa i zobowiązania pieniężne w jednostce zależnej z Ameryki Północnej w podziale na waluty

Ekspozycje w walutach obcych	£	§	€
Na dzień 31/12/2006			
Środki pieniężne i ekwiwalenty			
środków pieniężnych	80	0	140
Należności	130	0	250
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-170	0	-400
Kredyty i pożyczki	0	0	-500
Razem waluta funkcjonalna	40	0	-510

(włącznie z ekspozycjami w walucie obcej w transakcjach wewnątrzgrupowych)

Pozycje wyrażone w dolarach amerykańskich nie tworzą ekspozycji walutowej, ponieważ jest to waluta funkcjonalna spółki. Kolumna ta jest zerowa. Pozostałe kwoty przelicza się na dolary amerykańskie. Są to kwoty, które będą narażone na zmiany kursów wymiany walut.

Aktywa/zobowiązania pieniężne z powyższej tabeli przeliczone na dolary amerykańskie

Ekspozycje w walutach obcych	£/§	§	€/§
Na dzień 31/12/2006			
Środki pieniężne i ekwiwalenty			
środków pieniężnych	157,61	0,00	184,80
Należności	256,12	0,00	330,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-334,93	0,00	-528,00
Kredyty i pożyczki	0,00	0,00	-660,00
Razem waluta funkcjonalna	78,81	0,00	-673,20

(włącznie z ekspozycjami w walucie obcej w transakcjach wewnątrzgrupowych)

W powyższej tabeli obliczyliśmy ekspozycję pozycji pieniężnych wyrażonych w walutach obcych w stosunku do waluty funkcjonalnej jednostki (§).

W walucie funkcjonalnej jednostki zależnej z Ameryki Północnej (dolar amerykański)

Na dzień 31/12/2006	€/\$	€/£	£/\$
Kwota łączna wyrażona w walucie funkcjonalnej	673,20	0,00	-78,81
Kwota łączna wyrażona w walucie prezentacji	510,00	0,00	-59,70

Kolumny w powyższej tabeli zostały uporządkowane w taki sposób, aby odpowiadały kwotom sumarycznym w sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej. Ekspozycja €/\$ została odwrócona z -673,20 na +673,20, tak że zestawienie grupy kapitałowej zawiera porównywalne wyniki dla wszystkich jednostek (np. deprecjacja \$ w stosunku do € zawsze daje dodatnie różnice kursowe od aktywów wyrażonych w \$ oraz ujemne różnice kursowe od zobowiązań wyrażonych w \$).

To samo dotyczy ekspozycji £/\$. Ekspozycja £/\$ została odwrócona z +78,81 na -78,81 z tej samej przyczyny.

Na ostatnim etapie ekspozycja zostaje przeliczona z waluty funkcjonalnej (\$) na walutę prezentacji (€) według kursu zamknięcia. Ostatnia linia zostaje przeniesiona do zestawienia grupy.

Podsumowanie dla całej grupy kapitałowej

Poniższa tabela podsumowuje ekspozycję walutową pozycji pieniężnej netto każdej jednostki grupy kapitałowej w stosunku do

jej waluty funkcjonalnej, wyrażoną w walucie prezentacji grupy kapitałowej.

Informacja dodatkowa grupy kapitałowej			
Na dzień 31/12/2006	€/\$	€/£	£/\$
Jednostka dominująca	431,82	268,66	0,00
Spółka brytyjska	0,00	430,00	37,88
Spółka amerykańska	510,00	0,00	-59,70
Razem	941,82	698,66	-21,82

Potencjalne zmiany kursów wymiany walut przedstawione poniżej opierają się na zmienności historycznej.

Gdyby kursy wymiany €/\$ zmieniły się o +/- 7,22%, kursy €/£ zmieniłyby się o +/- 4,33%. Gdyby kursy wymiany £/\$ zmieniły się o +/- 12,16%, wpływ na zysk/stratę byłby następujący:

Informacja dodatkowa grupy kapitałowej			
Na dzień 31/12/2006	€/\$	€/£	£/\$
	w €	w €	w €
Kwota łączna w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym	941,82	698,66	-21,82
Potencjalna zmiana łączny wpływ dodatnich zmian na zysk	7,22%	4,33%	12,16%
Łączny wpływ dodatnich zmian na zysk	67,99	30,25	-2,65
Łączny wpływ ujemnych zmian na zysk	-67,99	-30,25	2,65

W celu uzyskania dalszych informacji prosimy o kontakt:

Robert Waliczek: Tel: +48 22 523 4332; robert.waliczek@pl.pwc.com

Krzysztof Gmur: Tel: +48 22 523 4241; krzysztof.gmur@pl.pwc.com

Aleksandra Rytko: Tel: +48 22 523 4112; aleksandra.rytko@pl.pwc.com